

روزنه

تنش نظامی کنترل شده در جنوب لبنان

● طرف لبنانی و اسرائیلی تأکید کردند تمایلی به تشدید تنش ندارند. به گزارش میدل‌ایست‌نیوز، منبعی در حزب‌الله لبنان به العربی‌الجدید گفت: ما قصدی برای تشدید تنش نداریم و بمباران اخیر اسرائیل مانند هر تجاوز دیگری نمی‌توانست بدون پاسخ بماند. در همین رابطه، منابع رسانه‌ای اسرائیلی به نقل از نفتالی بنت، نخست‌وزیر اسرائیل، اعلام کردند او قصد دارد برای رایزنی امنیتی با وزیر امنیت و رئیس ستاد مشترک ارتش درباره تحولات مربوط به مرزهای لبنان نشست برگزار کند. در گزارش رسانه‌های اسرائیلی آمده است تل‌آویو درک می‌کند که حزب‌الله راکت‌ها را به سمت مناطق باز و غیرمسکونی شلیک کرده و قصد نداشته به افراد و سربازان اسرائیلی آسیب وارد کند. تاکنون گزارشی درباره تلفات و خسارات احتمالی این حملات منتشر نشده است، اما منابع محلی از به‌صداآرتمش آژیرهای خطر در مناطقی از اسرائیل و همچنین بلندی‌های جولان که در جنگ خاورمیانه در سال ۱۹۶۷ به دست اسرائیل اشغال شد، خبر دادند.ارتش اسرائیل نیز روز جمعه اعلام کرد گنجه‌های اسرائیل درپی حمله موشکی به مواضع نیروهایش، به مناطق تحت کنترل حزب‌الله در جنوب لبنان حمله کرده‌اند. رادیو ارتش اسرائیل هم خبر داد نیروهای نظامی این کشور بخش‌هایی از مناطق تحت کنترل حزب‌الله در جنوب لبنان را زیر آتش توپخانه گرفته‌اند. با وجود این، ارتش اسرائیل اعلام کرد هر دو طرف علاقه‌ای به تشدید تنش ندارند. البته منابع خبری در منطقه بر این نکته تأکید دارند که هر دو طرف برای جلوگیری از هرگونه تلفات انسانی، با دقت عمل می‌کنند؛ زیرا «هرگونه حرکت اشتباه می‌تواند به جنگی همه‌جانبه منجر شود».
بااین‌حال، برخی تحلیلگران سیاسی بر این باورند که درگیری‌های نظامی چند روز گذشته یک رویارویی میان جناح‌های لبنانی و اسرائیل نیست، بلکه بخشی از درگیری‌های بزرگ‌تر منطقه‌ای است.

بغدادوواشنگتن به‌زودی تصمیم می‌گیرند سازوکاری برای خروج نیروهای رزمی از عراق

● منابع نظامی در عراق در گفت‌وگوی با «العربی‌الجدید» فاش کردند به‌زودی فعالیت کمیته نظامی فنی مشترک بین عراق و آمریکا آغاز خواهد شد و طرف سازوکاری برای اجرائی‌کردن تاجخ دور اخیر گفت‌وگوی راهبردی بر دو کشور ایجاد خواهند کرد.عراق و آمریکا در چهارمین دور از گفت‌وگوی راهبردی تصمیم به خروج نیروهای رزمی آمریکایی از عراق تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ گرفتند و از آن پس فعالیت نظامی آمریکا در عراق در دو زمینه مستشاری و آموزشی خواهد بود. یک افسر بلندیایه در ستاد فرماندهی مشترک عراق روز گذشته به «العربی‌الجدید» گفت: احتمال دارد مسئولان نظامی آمریکا در روزهای آتی برای آغاز ایجاد سازوکاری برای اجرای توافق صورت‌گرفته برای خروج نیروهای رزمی تا پایان سال، به بغداد بیایند. او که خواست نامش فاش شود، افزود: توافق شد تا کمیته نظامی و امنیتی مشترکی بین دو طرف، بندهای نظامی نتایج چهارمین دور از گفت‌وگوهای راهبردی ازجمله سازوکار خروج آمریکا را که به دفعات انجام خواهد شد، اجرائی کنند. او احتمال داد «برت مک گورک»، فرستاده آمریکا، به‌زودی برای بررسی سازوکار خروج نیروهای رزمی و فعال‌سازی پرونده‌های دیگری که در چهارمین دور از گفت‌وگوهای راهبردی بر سر آن توافق شد، به عراق سفر کند.

رابطه بریتانیا و فرانسه پس از خروج لندن از اتحادیه اروپا در وضعیتی قرار دارد که کم‌وبیش می‌توان آن را به رابطه بریتانیا و دیگر کشورهای عضو اتحادیه اروپا تعمیم داد. در این شرایط پیچیده، خَبر خوب برای رابطه فرانسه و بریتانیا این است که طرفین درباره چیزی توافق دارند؛ اما خبر بد این است که پاریس و لندن به این واقعیت هم آگاه هستند که رابطه آنها در وضعیتی بحرانی قرار دارد.

یکی از نشانه‌های رابطه سرد بریتانیا و فرانسه دشواری حل تنش‌ها را می‌توان در مکالمه‌های مقام‌های فرانسوی و بریتانیایی دید که حاکی از آن است که دو طرف حتی درباره نوع رابطه خود پس از برگزیت هم هیچ توافقی ندارند.

بریتانیایی‌ها رابطه مشق و نغرتی بین خواهر و برادرانی را می‌خواهند که رقیب یکدیگر هستند؛ درعین‌حال بزرگ‌ترین دوستان هم به شمار می‌آیند؛ اما در آن سو فرانسوی‌ها به گونه‌ای دیگر به این رابطه می‌نگرند و معتقدند که دو طرف در حال سپری‌کردن دوران جدایی دشوار و پر تنش هستند و امیدوارند تا پس از آن، مدنیت و روابط انسانی میان دو طرف حاکم شود. فرازوفورد در رابطه فرانسویان و بریتانیا به سال‌های اخیر محدود نمی‌شود و تنش‌های متعددی در قرن‌ها میان دو کشور وجود داشته است. این تنش‌ها در دهه‌های اخیر و قبل و بعد از عضویت بریتانیا در اتحادیه اروپا بیشتر بوده است؛ اما اختلاف‌های گسترده بر سر برگزیت و دیدگاه‌های بسیار متفاوت رهبران دو کشور بر سر مدیریت همه‌گیری ویروس کرونا، به تیره‌شدن بی‌سابقه روابط بین دو سوی کانال مناش منجر شده است.

یک مقام ارشد فرانسوی به پولیتیکو می‌گوید: «درحال‌حاضر هیچ چیز مثبتی میان دو طرف وجود ندارد و این جو منفی هر روز بیشتر می‌شود.» پیتل ریکنس، سفیر سابق بریتانیا در فرانسه هم تأکید می‌کند که «تا آنجا که به یاد دارم، سابقه نداشته که رابطه لندن و پاریس تا این حد سرد باشد.»

دیگر مقام‌های دو کشور هم ارزیابی مشابهی از رابطه بریتانیا و فرانسه دارند؛ اما گفت‌وگو با مقام‌های دو کشور همچنین نشان می‌دهد که هر طرف، با وجود تلاش‌هایی

که برای درک متقابل و کاهش تنش‌ها انجام می‌دهند، اما به‌شدت دچار سوءتفاهم‌های اساسی هستند. مقام‌های بریتانیایی فکر می‌کنند هم‌تایان فرانسوی آنها دانما در حال فکرکردن به بریتانیا و طرح سناریوهایی مختلف برای تنبیه و مجازات لندن به دلیل خروج از اتحادیه اروپا هستند.

در مقابل، بسیاری از مقام‌های فرانسوی هم رفتاری را با بوریس جانسون، نخست‌وزیر بریتانیا و برگزیت، به‌عنوان دو پدیده ناگوار در پیش گرفته‌اند که منتظرند تا این اتفاقات ناگوار هرچه زودتر سپری شوند و پس از جانسون و برگزیت، رابطه لندن و پاریس به حالت عادی بازگردد. به‌این‌ترتیب بریتانیایی‌ها هم حاضر نیستند واقعیت را بپذیرند که جانسون درحال‌حاضر نخست‌وزیر بریتانیا است و برگزیت هم تصمیمی است که به درست یا غلط مردم بریتانیا اتخاذ کردند و در‌حال‌حاضر اجرائی شده است.

یکی از مقام‌های فرانسوی می‌گوید: «برگزیت

جهان

رابطه بریتانیا و فرانسه در وضعیت بحرانی قرار گرفت

مکرون علیه جانسون

پدیده‌ای است که باعث گسست سیاسی، فرهنگی و اجتماعی میان لندن و پاریس شده است و مدت‌هاست که دو طرف هیچ نشست دوجانبه‌ای برگزار نکرده‌اند.»

در آن سو هم یک مقام دولت جانسون با انتقاد از این نگاه فرانسه می‌گوید: «فرانسوی‌ها تمایل دارند برگزیت را نادیده بگیرند و ترجیح می‌دهند به آن فکر نکنند.

خشم مقام‌های فرانسوی زمانی بیشتر می‌شود که شاهد جنبش‌های سال‌های اخیر ضد نهادگرایی در کشور خود هستند.»

بدبینی دوجانبه

تازه‌ترین تنش در روابط دوجانبه را بریتانیا رقم زد. دولت بریتانیا به‌فازگی اعلام کرد که به‌دلیل شیوع گسترده نوع بنای ویروس کرونا، قوانین قرنطینه‌ای را برای مسافرانی که از فرانسه به انگلیس برمی‌گردند، دوباره اعمال خواهد کرد. دولت فرانسه هم در واکنش به این اقدام، آن را یک «تبعیض غیرموجه» توصیف کرد. واکنش تند پاریس باعث عقب‌نشینی مقام‌های

واکاوی بحرانی در خاستگاه بهار عربی

مصطفی بروجردی . **سفیر سابق ایران در تونس**

خواهند کرد. بسیاری از احزاب موجود نیز- به‌جز معدود جریانات طرفدار رئیس‌جمهور- کم‌وبیش مواضعی مشابه اتخاذ کرده و با روند جدید همسو نبوده‌اند. ازاین‌رو صحنه سیاسی تونس درپی اقدامات مذکور، پیچیده‌تر شد. برای فهم بهتر صحنه سیاسی تونس توجه به نکات ذیل ضروری است: نخست آنکه انقلاب ۱۴ ژانویه تونس موسوم به انقلاب یاسمین که با خودسوزی جوانی در یکی از شهرهای محروم این کشور آغاز شد و در مدتی کوتاه با اعتراضات فراگیر مردم، به حکومت زین‌العابدین بن‌علی خاتمه داد، بی‌تردید یکی از اتفاقات بسیار مهم جهان عرب بود. زیرا از سویی تحولات عمیقی در صحنه سیاسی این کشور به وجود آورد و از سوی دیگر زمینه‌ساز تحولاتی گسترده در نقاط مختلف کشورهای عربی نظیر مصر، لیبی، یمن و سوریه شد.

دوم آنکه، نظام سیاسی جدید تونس، هرچند در مدت نسبتاً کوتاهی مستقر شد، اما ترس تاریخی از دیکتاتوری، زمینه‌ساز نگارش قانون اساسی جدید بر مبنای تقسیم قانونی قدرت بین سه نهاد ریاست‌جمهوری به عنوان رئیس دولت، نخست‌وزیر به‌عنوان رئیس حکومت و پارلمان شد. با این همه، در قانون اساسی جدید راحل مناسبی برای اختلافات احتمالی این سه نهاد پیش‌بینی نشده است. لذا هم باجی قائد السبسی، رئیس‌جمهوری پیشین، با حکومت به چالش برخورد و هم سعید، رئیس‌جمهوری فعلی، با

بریتانیا شده و آنها اعلام کرده‌اند که به احتمال زیاد این محدودیت را در هفته جاری لغو خواهند کرد.

با وجود تنش میان پاریس و لندن بر سر خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، در ماه‌های اخیر دو طرف تلاش داشتند تا هیچ تنش تازه‌ای به اختلافات موجود اضافه نکنند و آخرین رویارویی دو طرف به ماه ژانویه بازمی‌گردد. در ژانویه ۲۰۲۱ بریتانیایی‌ها تهدید کرده‌اند که ترتیبات صادرات گوشت سرد به ایرلند شمالی را یک‌طرفه تمدید می‌کنند و امانوئل مکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه، به این اقدام بریتانیا واکنش نشان داد.

اما واقعیت این است که واکنش‌های نسنجیده مقام‌های فرانسوی هم در افزایش اختلاف‌ها میان دو کشور بی‌تأثیر نبوده است. چندی پیش امانوئل مکرون بدون ارائه مستنداتی ادعا کرده بود که واکسن آکسفورد-استرازنکا که ازسوی بریتانیا ساخته شده و پایه اصلی واکسیناسیون در بریتانیا است، برای افراد مسن کارایی چندانی ندارد. موضع‌گیری او درباره صادرات گوشت سرد از برتانییا به ایرلند شمالی که به جنگ سوسیس معروف شد، هم از دیگر اظهارنظرهای نسنجیده مکرون بود که به اختلاف میان لندن و پاریس دامن زد. با تمام این اختلاف‌ها تردید نیست که ریشه اصلی تنش میان فرانسه و بریتانیا در خروج لندن از اتحادیه اروپا نهفته است. حمایت بوریس جانسون از برگزیت نشان می‌داد که جهان‌بینی‌های مکرون و جانسون تا حد دور از هم است. مکرون یکی از ستون‌های اصلی اتحادیه اروپا به شمار می‌آید و جانسون خود را در جایگاه دشمن شماره یک این اتحادیه قرار داده است.

جورجینا رایت، رئیس برنامه اروپا در اندیشکده فرانسوی مونتانین می‌گوید: «این واقعیت که دولت بریتانیا بسیار آشکارا در حال رویارویی با اتحادیه اروپا است و نمی‌خواهد یک رابطه سازخامزند با این اتحادیه داشته باشد، روابط دوجانبه فرانسه و بریتانیا را هم در شرایط دشواری قرار داده است. بریتانیا و فرانسه می‌توانستند پس از مذاکرات برگزیت، به گفت‌وگوهای سازنده خود ادامه دهند؛ اما همه چیز میان دو طرف سیاسی شده و رفع این تنش‌ها تا برطرف‌شدن سوءتفاهم‌ها بسیار دشوار است.»

عملیات مهم گسترده از سوی آنان در خاک تونس همچنین سقوط نظام بن‌علی فرصتی بود تا جریانات سیاسی گوناگون داخل تونس که طی سال‌ها مورد سرکوب قرار گرفته بودند، بتوانند در صحنه جدید ظهور و بروز یافته و با اعتمادبه‌نفس، به ایفای نقش بپردازند. اغلب جریانات موجود، هرچند در اصل مبارزه و معارضه با نظام بن‌علی اتفاق نظر داشتند، اما گرایشات ایدئولوژیک متفاوت و گاه بسیار متعارض آنان و نیز تضاد منافع سیاسی و حزبی، مجال ائتلاف و همسویی میان احزاب قدرتمند را از بین می‌برد. برای نمونه جریانات کمونیستی و بعثی، کینه‌ای شدید نسبت به اسلام‌گرایان داشته و از هر فرصتی برای تخریب وجهه همدیگر استفاده می‌کردند. وقوع دو عملیات تروریستی که منجر به کشته‌شدن دو نفر از شخصیت‌های چپ‌گرا-شکری بلعید و محمد البراهمی- شد، خشم شدید و واکنش تند بسیاری از جریانات را برانگیخت. علاوهبر احزاب کمونیست، جریانات دیگری که با جریان اسلام‌گرا در تعارض بودند، از این فرصت برای تخریب وجهه اسلام‌گرایان استفاده کرده و حکومت اسلام‌گرای وابسته به اله‌نضه مجبور به واگذاری قدرت شد.

با این همه، اسلام‌گرایان در پارلمان حضوری فعال داشتند و برای بقا تلاش‌های زیادی به عمل آوردند. از سوی دیگر، دولت‌های پیاپی که از فردای پیروزی انقلاب در تونس به قدرت رسیدند، به‌دلیل مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی، کاهش قیمت حامل‌های انرژی، کاهش صادرات، کاهش چشمگیر توریست و… زمینه‌ساز نارضایتی عمومی از نحوه حکمرانی شده است.

در چنین اوضاع و احوالی، فقدان احزاب قدرتمندی که بتوانند بدون نیاز به رقیب، دست به تشکیل کابینه زده و مدیریت جامعه را بر عهده گیرند، چالش حکمرانی دیگری را موجب شده است. این وضعیت که تا حدودی دستاورد قانون انتخابات تونس است، موجب شده در حال حاضر، هیچ حزبی نتواند به اکثریت مطلق دست یافته و بدون ائتلاف، دست به تشکیل حکومت بزند. بدیهی است، ائتلاف با احزاب رقیب، از سویی شکننده بوده و از سوی دیگر دست احزاب را برای اجرای برنامه‌های خود می‌بندد.

پرسش مهم اینکه نگاه حقوقی صرف به مسائلی که ماهیتی پیچیده و چندوجهی دارند، تا چه حد می‌تواند گره‌گشا و کارساز باشد؟ به‌ویژه اینکه جریانات سیاسی، چنانکه گفته شد، از این ابتکار رئیس‌جمهوری قیس سعید نه تنها استقبالی نکرد، بلکه تلویحاً تهدید هم کرده‌اند.

امری که احتمالاً بر پیچیدگی‌های موجود افزوده و منجر به نابسامانی بیشتر خواهد شد. حمایت‌های برخی از کشورهای عربی نظیر ایفاسه و فرانسه نیز با حمایت‌های عربی نظیر الجزایر و مصر و عربستان از اقدامات رئیس‌جمهوری، اگر تنها به زمینه سیاسی خلاصه شود، چاره‌ساز مشکلات اقتصادی و اجتماعی تونس نخواهد بود؛ چراکه تونس را به موضوعی برای رقابت‌های منطقه‌ای تبدیل خواهد کرد اما بی‌تردید چالش امروز تونس نیازمند استفاده از تمامی ظرفیت‌هاست.

خبر

بازگشت فرماندهان سرشناس به جبهه جنگ با طالبان

● خطر بازگشت طالبان، تصرف کابل و برقراری دوباره حکومت این گروه در سراسر افغانستان بار دیگر باعث شده است مردم به فرماندهان سرشناس مجاهدین روی بیاورند؛ فرماندهانی که در ۲۰ سال گذشته برخی از آنها هدف انتقاد مردم به‌ویژه نسل جدید افغانستان بوده‌اند و حتی گاه تا مرز بازداشت و زندان هم رفته‌اند، اما حالا که خطر بازگشت حکومت طالبان جدی شده است، هرکدام بار دیگر فرماندهی مقاومت در برابر حملات طالبان را در یک گوشه از کشور برعهده گرفته‌اند. به گزارش ایندیندنت، هریک از این فرماندهان حالا به مناطقی رفته‌اند که به‌طور سنتی آنجا نفوذ دارند. اسماعیل‌خان، چهره سرشناس هرات، به این شهر بازگشته است و فرماندهی اهالی شهر و نیروهای مسلح دولتی را در منطقه برعهده گرفته است تا مانع سقوط شهر هرات نشود؛ استانی که اکثر ولسوالی‌هایش (شهرستان‌ها) در تصرف طالبان است و خود شهر هرات در محاصره طالبان است که بر دروازه‌های آن اردو زده‌اند. در شمال افغانستان نیز مارشال عبدالرشید دوستم در مناطق ازبک‌نشین به‌ویژه جوزجان فرماندهی مقابله با دور جدید حملات طالبان را برعهده گرفته است و عطا محمد نور، فرمانده سرشناس جمعیت اسلامی، در منطقه بلخ و مزارشریف نیز فرمانده مقابله با طالبان در این مناطق شده است. در مناطق هزاره‌نشین مانند بامیان و سرپل و بلخاب نیز فرماندهانی چون محمد محقق علیه طالبان فعال شده‌اند. در کابل فرماندهی نیروهای مسلح با بسم‌الله محمدی، وزیر دفاع است که از فرماندهان سرشناس مجاهدین افغانستان است که در دوران مبارزه مردم افغانستان علیه اشغال اتحاد شوروی و به‌سم‌الله‌خان معروف و از فرماندهان ارشد تحت امر احمدشاه مسعود بود. امید بسیاری از مردم در مناطق تحت حمله طالبان این است که فرماندهان پیشین مجاهدین که تجربه جنگی و توان بسیج جنگجویان محلی را دارند، مانع از پیشروی طالبان شوند. این رویکرد دست‌کم در مورد هرات و مناطق ازبک‌نشین و بامیان و مزارشریف تاکنون موفق و بازدارنده هم بوده است. واقعیت این است که دولت‌های کززی و غنی در ۲۰ سال گذشته تلاش کردند تا آنجا که ممکن است، از دست فرماندهان قدرتمند محلی رها شوند. سیاست راهبردی کززی و غنی تضعیف قدرت و نفوذ این فرماندهان محلی تا حد ممکن بود؛ اگرچه هرگاه قدرت دولت مرکزی زیاد نبود یا زمان انتخابات بود، با این فرماندهان به بدبهستان سیاسی وارد می‌شدند و هرگاه احساس می‌کردند رئیس‌جمهوری و دولت قدرت کافی دارد، شروع به محدودسازی قدرت آنها می‌کردند.

جلسه شورای امنیت
همچنین اعضای شورای امنیت سازمان ملل متحد در نشست ویژه‌ای برای افغانستان به اتفاق آرا جاییت جنگی در افغانستان را محکوم کردند و هشدار دادند که اگر طالبان با توسل به زور بخواهد به قدرت برسد، جامعه جهانی این گروه را منزوی خواهد کرد. این نشست جمعه به خواست افغانستان و مدیریت هند در نیویورک برگزار شد تا اوضاع بحرانی افغانستان را مورد بررسی قرار دهد. نشست شورای امنیت درحالی شکل گرفت که گروه طالبان با نفوذ به شهر زنج در ولایت نمروز و شیرغان در ولایت جوزجان با نیروهای امنیتی افغان و مقاومت مردمی درگیر شدند و صدها نفر را از خانه‌هایشان آواره کرد.
دورا لوینز، فرستاده ویژه دبیرکل سازمان ملل متحد برای افغانستان در این نشست با ابراز نگرانی از افزایش خشونت‌ها و مهاجرت‌های اجباری، گفت افغانستان در نقطه خطرناکی قرار گرفته است و از شورای امنیت خواست که نقش‌فعال‌تری برای گفت‌وگوهای صلح ایفا کند. طالبان تاکنون واکنشی به این خواسته‌های نمایندگان جامعه جهانی نشان نداده است و شعله‌های آتش همچنان بلند است. دولت افغانستان از نشست فوق‌العاده شورای امنیت و موضع‌گیری‌های اعضای شورا به گرمی استقبال کرده است.

نگرانی آمریکا از رشدزادخانه هسته‌ای چین

● وزارت خارجه آمریکا اعلام کرد اتونوی بلینکن، وزیر خارجه این کشور در دیدار با وزرای خارجه کشورهای آسیایی و متحدان ایالات متحده، نگرانی عمیق خود را درباره افزایش زرادخانه هسته‌ای چین ابراز کرده است. به نوشته روتترز، بلینکن در نشست مجازی انجمن منطقه‌ای آسه‌آن، از چین خواست تا رفتارهای تحریک‌آمیز خود در دربارا چین جنوبی را متوقف کند و به نگرانی‌های جدی در مورد نقض مداوم حقوق بشر در تبت، هنگ‌کنگ و سین‌کیانگ پاسخ دهد. او همچنین با ابراز نگرانی عمیق از رشد سریع زرادخانه هسته‌ای جمهوری خلق چین گفت این موضوع نگران می‌دهد چگونه پکن از استراتژی هسته‌ای چنددهه‌ای گذشته خود که مبنای آن «حداقل بازدارندگی» بوده، منحرف شده است. هم پنتاگون و هم وزارت خارجه ایالات متحده در پی گزارشی‌هایی که براساس تصاویر ماهواره‌ای منتشر شده است، از روندی که چین در حال پیمودن آن است، ابراز نگرانی کرده‌اند.

تلاش

آفرینش

بالندگی

روابط عمومی سازمان منطقه ویژه اقتصادی پتروشیمی